

Megjelenik hetenként
kétszer:
szerdán és szombaton.
Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Sátoraljajhely
(Vármegeház II. udvar)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre 2 pengő.

Hirdetések:
□ -centiméterenként

Nyílt-tér:
soronként 20 fillér

TELEFON:
MTI kirendeltség, szerkesztőség és kiadóhivatal
109. szám

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. PÉCSI JENŐ

SZERKESZTŐSÉGI POSTAFIÓK: 64
mely alá a szerkesztőségnek szóló mindennemű
írásbeli közlemény címzendő

Apponyi Albert gróf

A Tátrák helyett Rá tekintettünk fel. És most Ót is elvesztettük, a legmagasabb magyar hegyormot.

Halála második Trianon. Vele szállt sirba Nagymagyarország etikai és szellemi integritása.

Köztünk járt, de lelkével a felhőket surolta és oda, az abszolút igazság felhői közé emelte csonkaságunk tragédiáját. Most visszaestünk megnyirbált földünkre, a békeszerződés karmai közé. Most letünk igazán kis-nemzet.

Tüneményes egyénisége, melyben egy nagy lélek természetfölötti, általános-emberi és nemzeti vonásait évszázadok átörökölt kulturája pompás egységbe kristályosította, aranytartaléka volt üres Nemzeti Bankunknak. A magyar nemzeti géniusz remeke, amely a népek sorában fölényes megbecsülést biztosított volna számunkra pusztá létezésével is. De Ó, a trianoni tőrrel szívében, apostol módjára járta a világot és tanította a nemzeteket az igazságra.

A szószerk most ravatallá tornyosodott, amelyen Apponyi szelleme elkezdte előadásait a történelem számára:

„Az élt körülveszi a kontroverziák köde, gyenge mécsvilágként pislog benne a múlt vélemény. De a halál elfujja az apró lámpát; felkél a történelem napja és annak világánál látjuk meg, hogy ki fekszik ezen a ravatalon.”

Mikor Apponyi ezeket a szavakat Kossuth Lajos fölött elmondta, előre elmondta önmaga fölött is azt a nekrológot, amely egyedül méltó hozzá.

Valóban, Apponyi Albert egyszerre a történelemé lett, klasszikus alakja egyszerre megkapta a történelmi távlatot, 87 évi munkájából kisugárzó szelleme, vaia hogy a zsenik külön törvényével, olyan nyilegyenesen és oly időtlenül, olyan egyenletes és dús termékenységgel, olyan

ragyogó tartalommal és olyan üstökös magábanvalósággal torkollik be az örökkévalóságba, hogy szinte az eternizmus bélyege ütözködik ki rajta. *Apponyi korszaka a trianoni magyar nemzet történetében az eternizmus korszaka*, amely azt hirdeti, hogy nem vész el a nemzet, amely hittel és szent akarattal tud küzdeni örök igazáért.

Prohászka azt mondta, hogy „azért van a fálya, hogy elégjen.” Apponyi fálya volt:

el kellett égnie. Adjunk hálát a Gondviselésnek, hogy ily sokáig és ily pompás lángokkal égett, hogy nagy szellemének reflektorával még rávilágíthatott az ujkori történelem legnagyobb igazságtalanságára, amely Magyarországon esett és hogy apostoli lelkével történelmi hivatásunk hite fölött kigyújtotta az örök igazság tűzét.

De hát emberek vagyunk. Megroskadunk a csapás sulya alatt, mint Carlyle szerint a nagy nemzeti gyász korszakában XVI. Lajos franciái:

— Szép idő van, polgártárs!

— Igen, de Mirabeau halott.
Ambrózy Ágoston.

A hősi halott Apponyi örök emlékének

Fekete lobogó a házakon, bánat a lelkekben; Apponyi halott. Csonka Zemplénavarmergye, a trianoni béklyókba vert Sátoraljajhely őszinte fájdalommal gyászolja a halottat, aki érette is küzdve esett el.

A hősi halott Apponyi emlékének szentelődnek e hasárok.

Zemplénavarmergye részvéte.

A trianoni bünperben a vádolt Magyarország lánglelkű védője volt a magyar nemzet nagy halottja. Ezt a megállapítást tükrözi vissza Zemplénavarmergye részvéttávirata, amelyet a gyászbaborult özvegyhez intézett:

Apponyi Albertné grófnő
önagyméltóságának
Budapest

Árva nemzetünk legnagyobb és leghűségesebb szívű fiának, a Magyar Igazság örök emléktűzének elhunytá alkalmából fogadja Nagyméltóságod Zemplénavarmergye mélyen megrendült és megszorodott közönsége nevében kifejezett mélységes részvéteket

Bernáth Aladár
alispán.

Apponyi és Sátoraljajhely.

A great old Man a koalíciós harcok idején, amint köztudomású, az ellenzék egyik tántoríthatatlan vezére volt. Az önálló magyar állam kivívásáért folytatott nemzeti küzdelem idejére esik Sátoraljajhely város részéről a diszpolgárrá való választása, amellyel a

rendezett tanácsú város önmagát becsülte meg.

A diszpolgárválasztó városi képviselőtestületi közgyűlés Székely Elek polgármester elnökle alatt 1906 február 21-én folyt le. A határozat, melyet Pataky Miklós főjegyző terjesztett elő, — Matolay Etele és társainak indítványára, — gróf Apponyi Albertől, mint „nemzeti küzdelmünk rajongó szeretettel környezett vezérével” beszél. Ugyanakkor dr. Buza Barna indítványa folytán elhatározta a képviselőtestület, hogy Apponyiról uccát nevez el.

1921 június 7-én, Berkessy János h. polgármester elnökle alatt, gróf Apponyi Albert 75-dik születési évfordulója alkalmából diszpolgárválasztó közgyűlést tartott a város. A diszpolgárválasztó közgyűlés határozatát Berkessy János h. polgármester és dr. Orbán Kálmán főjegyző személyesen kézbesítették a jubilánsnak.

1926 május 29-én dr. Orbán Kálmán polgármester elnökle alatt Apponyi 80-ik születésnapját diszpolgárválasztó közgyűléssel ünnepelte Sátoraljajhely város. Az ünnepelő beszédét Domján Elek mondta. A határozatnak megfelelően az ünnepeltnek távirat ment.

1931 május 29-én, a Nagy Ma-

gyar 85-ik születési évfordulóján szintén diszpolgárválasztó közgyűlésben hódolt Sátoraljajhely város Apponyinak. Emődy László tisztelgő beszédét jegyzőkönyv örökíti meg, dr. Príhoda László főjegyző olvasta fel a születésnapj üdvözlő táviratot. Dr. Orbán Kálmán polgármester pedig zárószavaiban emelt el nem múló emléket a város diszpolgárrának.

A város gyásza.

Már a betegség kezdő stádiumában valósággal feldult hangyaboly a város. Sátoraljajhely minden polgárrának arcán kétségbeesés ül. Minden ajkon a kérdés: hogy van Apponyi? És amikor a könyörtelen végzet elragadta legnagyobb élő államférfiaink legelsőjét, gyászbaborult itt a végvárban is minden. Fekete lobogók hirdetik iskolákban, templomokban, középületeken a mérhetetlen gyászt. A Szociális Missziótársulat szombatra tervezett műsoros estjét a rendezőbizottság 18-ára halasztja el.

Az iskolákban a serdülő ifjúságnak meghatódottan magyarázza a tanítói és tanári kar, milyen veszteséget jelent a hazának Apponyi halála.

Az utolsó tiszteletadás.

Dr. Orbán Kálmán polgármester „a magyar nemzet legnagyobb fiának, városunk diszpolgárrának elhunytá felett érzett mélységes fájdalom kifejezéséül” péntek délelőttre gyászközgyűlést hívott egybe. Az 1735. számot viselő gyászkönyv meghívó a képviselőtestületi tagok hatalmas számát gyülekeztette össze, akik mindannyian feketébe öltözöttek a gyászközgyűlés megnyitására.

Pontosan 11 órakor lépett a tanácskozóterembe dr. Orbán Kálmán polgármester.

A testület tagjai, a teljes számú tisztikar mint egy ember áll fel, ahogy megszólal az elnöki csengő és tisztelgően a Nagy Halott emléke előtt, marad állva a polgármesteri megnyitó egész tartama alatt.

„Városunk diszpolgárra, a magyar nemzet halhatatlan emléktűz fia, gróf Apponyi Albert, akire az egész ország mély és őszinte tisztelettel, a külföld pedig osztatlan csodálattal tekintett fel — így kezdte a polgármester beszédét — nincs többé. Hősi halottja lett a nemzetnek, ott esett el, ahol lángelméjének mindent megsemmisítő fegyvereivel harcolt nemzetéért. Váro-

sunk diszpolgára volt. A glória, mely körülveszi Őt, arra int bennünket, hogy a nemzet nagy halottjáról megkülönböztetett és csak felette kiváltságosoknak kijáró küldönstisztelettel emlékezzünk meg."

Majd felkéri elnöklő polgármester, dr. Buza Béla képviselőtestületi tagot, gyászbeszédének megtartására.

És a kiváló szónok dr. Buza Béla ajkáról, mint a gyöngyszemek peregetek a nagy halott emlékének áldozó himnusi szólalomok.

— Egy szó nyilalott a hazán keresztül és e röpke szóban mennyi fájdalom. Szébb szavakkal nem tudom megkezdeni gyászbeszédemet, mint ezekkel, amelyekkel egy ihletett költő adózott egy másik nagy magyar halálhírének.

— Gróf Apponyi Albert emberi méretekből kiemelkedő óriása volt nemzetének.

— Az egész nemzet célját szolgálta. Szimboluma volt a magyar népnek.

— Halálával is tiszteletet szerzett nemzetének.

— Nagy tisztelet nekem, hogy én mondom el a gyászbeszédet. Az arányok roppant egyenlőtlensége nehezedik reám és én ezt az egyenlőtlenséget szívem melegével, szeretetével és tiszteletével kívánom pótolni.

— Nem az az ember volt, aki a mai generáció méreteivel bírálható el. A legtisztultabb emberi jognak volt az előfutárja.

— Nagysága két pilléren nyugodott. Intelligenciáján és mély vallásosságán.

— Mély vallásossága Jézus tanításait hirdette: mindannyian egy atyának vagyunk gyermekei. Ezért érezte fájdalommal a gyászírt minden magyar.

— Apátlanná vált testvérek letünk. Legyen áldott emléke azzal is, hogy a testvéri együttérzés melegségével kíséreljük meg pótolni mérhetetlen veszteségünket.

A mélyenjáró gyászbeszédet valóságos templomi áhitattal fogadta a képviselőtestület.

A részvét áhitatos csendjét dr. Orbán Kálmán polgármester tőri meg.

Bejelenti, hogy Apponyi Albert gróf özvegyéhez részvétáviratot intézett. A távirat szövege a következő:

Comtesse Apponyi
Geneve

Sátoraljaujhely város közönsége mélyen megrendülve áll hazánk Nagy Fiának, városunk diszpolgárának ravatalánál. A magyar igazság hatalmas szószólójának halála mélységes bánattal és fájdalommal tölti el bennünket is. Mérhetetlen gyászában fogadja Nagyméltóságod városunk közönségének őszinte és osztatlan részvétét.

Dr. Orbán Kálmán
polgármester.

Indítványozza: a város a temetésen képviseltesse magát és a koporsóra koszorút helyezzen; kéressenek fel az egyházak helyi képviselői, hogy a temetés ideje alatt ia harangok megszólaltassanak és végül, hogy dr. Buza Béla gyászbeszédé egész terjedelmében, jegyzőkönyvben megörökítsék.

A képviselőtestület a polgármesteri előterjesztésekhez egyhangulag hozzájárul; ezzel a gyászközgyűlés véget ért.

Sátoraljaujhely megyei várost gróf Apponyi Albert temetésén dr. Orbán Kálmán polgármester és dr. Ambrózy Ágoston képviselik.

A koszoru szalagjának felirata: Halhatatlan emlékü diszpolgárának Sátoraljaujhely város közönsége.

(ys)

Üzen a miniszterelnök

A miniszterelnök igen nagyfontosságú nyilatkozatot tett az egyik nagy budapesti napilap munkatársára előtt. Az egész nemzet jövőjét érdeklő kérdésekről esik benne szó, így szükséges, hogy minden magyar ember tudomást szerezzen róla.

A nyilatkozat legjelentősebb részeit kivonatát alább adjuk:

„A közvéleményben sokszor indítanak el álgazságokat. A vezető politikus tartsa kötelességének, hogy ezeknek az útját keresztezze, szálljon szembe velük és leplezze le őket.

Az a beállítás, mintha én nyíregyházi és debreceni beszédemben nem szóltam volna a napirenden lévő pénzügyi kérdésekről, nem fedí a valóságot. Beszéltem az államháztartás egyensúlyáról, beszéltem az adókról, de ami a lényege a dolognak: beszéltem arról, hogy e téren szükség van egy utolsó erőfeszítésre s egy utolsó áldozatra, amely bennünket a mából a holnapba átsegít. Részletekbe nem mentem bele, de nem azért, mintha én a nemzet előtt bármit is és bármiféle okból elhallgatni akartam volna. Szilárd meggyőződés, hogy Imrédy Béla pénzügyminiszter javaslataival a kormány megalapozza gazdasági fejlődésünknek jövőjét.

Ami a kritikák egy részét illeti, bizonyára könnyű úgy hatást kelteni, hogy az éremnek csak az egyik oldalát mutatják fel. Ez az egyoldalú beállítás azonban nem fedí a valóságot. Összes intézkedéseink és terveink alapvető tendenciája: törekvés a kisemberek védelmére, a szociális igazság érvényesítésére, amelyet ezekben az intézkedésekben a progresszivitás elvének teljes alkalmazásával vitünk keresztül. Elhallgatják, hogy ezek az intézkedések védik az agrártársadalmat és különösen a kisegisztenciákat.

És mi az érem másik oldala? Ez a másik oldal a következő: Nem veszik figyelembe, vagy leg-

alább is nem beszélnek arról, hogy a pénzügyminiszter ur a külföldi hitelezőket megillető transzferpénzeket szabadított fel államháztartási célokra. Nem beszélnek arról, hogy a pénzügyminiszter ur a gazdasági vérkeringés megindítására 15 millió pengő felett diszponálhat és annak a jelentőségével sem akarunk számolni, hogy az iparvállalatok ugyancsak munkaalkalmak megteremtésére, saját erejükből ipari munkák szervezésére és finanszírozására egy szövetkezeti szervezet létesítenek. Óvakodnak rámutatni annak a jelentőségére is, hogy az ipar és mezőgazdaság tehetősebb része, ideszámítva a biztosító társaságokat is, negyvenötmillió pengő kölcsönt bocsájt az állam rendelkezésére a pénzügyi egyensúly helyreállítására.

A besszisták, avagy kontremindörök nagyon jól tudják, hogy a mai helyzetben szinte fizikai és matematikai lehetetlenség más utra térni mint arra, amelyen most mi vagyunk. De őket csak az érdekli, hogy egyes kiszakított intézkedéseknek mi lehet a közvetlen hatása és hogyan lehet azokat a propaganda, illetve agitációs célokra felhasználni. Különösen erős besszmotivumot véltek felfedezni abban, ha a nemzeti munkaterv egyes pontjait élesen szembeállítják a legutóbbi pénzügyi intézkedésekkel, holott ugy a nemzeti munkatervben, mint az azonnali munkaprogramban is minden kétséget kizáró módon az államháztartás egyensúlyának biztosítását jelölték ki a legfontosabb irányelvtől, amelynek minden más kormányfeladatot meg kell előznie. Egyrészt ellentünk akarják izgatni a tisztviselőket, másrészt ugyanakkor az államháztartásnak még sokkal radikálisabb és gyorsabb redukálását követelik. Lelkes szószólói az inflációnak, a mely pedig kétségkívül elsősorban a fixfizetésből élő társadalmi rétegeket döntené végső anyagi romlásba.

Vegye tudomásul a magyar társadalom, hogy a mi költségvetésünket, a mi hibákon kívül horribilis nyugdíj és államadóssági terhek nyomják, amelyeket ha levonunk, olyan alacsony költségvetési végösszeggel állunk szemben, hogy az már ma is alig biztosíthatja az ország kultúr színvonalának a fenntartását.

Könnyű az államcsőd gondolatával játszani, de lelkiismeretes ember nem fogja ezt az utat választani, különösen akkor nem, ha tudja, hogy van más kibontakozás is és meg van győződve arról, hogy a saját tervei célhoz visznek. A kormánynak pedig meg van ez a szilárd meggyőződése. Nem akarok tulzott reményeket kelteni, de azt mondom, ha egy jó termést ad az Isten, a megfelelő külkereskedelmi szerződések, a gyümölcsöző beruházások megindítása, a gazda adósságoknak

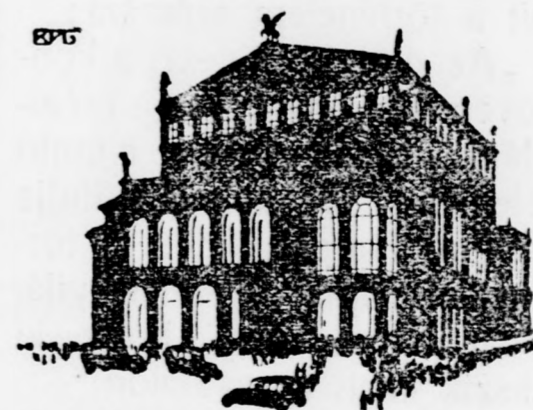
és általában a belföldi és külföldi hitelügyeknek a helyes megoldások irányába való terelése, fokozatosan bár, de biztosan meghozza a gyógyulást.

Most a szakminisztereknek kell előlépniük konkrét javaslataikkal és pozitív intézkedéseikkel. A legközelebbi teendő az egységes exportintézet működésbe hozatala, a kormány átszervezése, a reszortok megfelelő átállításával, a miniszteriumok belső átszervezése, a közigazgatás átszervezése, a decentralizálás jegyében. Az olasz-magyar szerződés hatásainak megfigyelése és a szerződés esetleges reparálása, a Németországgal való gazdasági tárgyalások megkezdése, kliring-egyezmények megfelelő szabályozása, újabb megállapodások létesítése a külföldi hitelezőkkel. A belső gazdasági vérkeringés megindítása, mindez abban a szellemenben, irányban és tartalommal, amelyet a nemzeti munkaterv kijelölt.

Mindenkinek azt ajánlom, hogy a kontremint, a besszspekulációt hagyja abba. Kezdjük meg végre az építő reform-munkát. Üzenem pedig különösen a gazdasági tényezőknél: ne üljenek fel hóboritos, vagy rosszindulatu agyvelők és kiegyensúlyozatlan lelkek zagyva ideáinak, zavaros hireinek, kutmérgező perverziónak.

És üzenem azoknak, akiket illet: ne magyarazzák félre csillító békés szándékaimat és megértést, egységet kereső törekvéseimet. Tudok keményen harcolni is. Üzenem végül mindenkinek: higgyen minden magyar ember az én hitemmel a szébb jövő biztos elkövetkezésében.

— **Halálozás.** Knopfler Sándor a helybeli statusquo izraelita iskola nyugalmazott igazg. tanítója, az országos hírv. pedagógus 92 éves korában elhunyt. A megboldogult hosszú időn át értékes cikkeivel lapunkat is gazdagította. Vasárnap délután temették el hatalmas részvét mellett.

Színházban és moziban,

általában minden nyilvános helyen, ki van téve fertőző betegségeknek, különösen a spanyolnátha veszélyének. — Ne mulasztja el a meghülés első jeleinél az

Aspirin

tabletták

használatát, melyek mindenkor igazolták hatásosságukat.

Kérdezze meg orvosát.

Minden gyógyszerárban kapható.

A törvény

Tüntető bírák,

Egyik megírta a belső kir. t. nevezett szombaton teljes ülés és foglalja

A teljes belső bírák teljes száma szerencsi járd. küldötteik órákor ny. Rezső tanácsa kinevezés. Ennek me. dölttség me. a hivatali

A terem kir. törvény t. és élj. len me. előlegezett

Az eskü. Rezső üd. ószinte sz. lépő új el. érzelmekkel szönte meg

Tóth D. megértés, a jellemezte, amelyek T. széki elnö. működését Miskolcon ték és am. előtt, akik merték — nálkozást, távozását

A teljes kar tiszteleg

Itt dr. F. tőtte Tóth a kiváló nem azt a erje innen

Tóth D. lasza után hosszú idő elnökkel, a tésben em ismerőse korábban kellemes é időkre.

— Kiti Magyar V. nak előmo. tett külön. gével szerz. megenged. tul adják vármegyei sátoraljauj. egylet elnö. tetés, mely. nak népsz. akcióban. vékeny rés. les körben

A törvényszék új elnökének eskütétele

Tüntető szeretettel fogadták bírák, ügyészek, ügyvédek Tóth Dezsőt

Egyik korábbi lapszámában megírta a „Zemplén”, hogy a helybeli kir. törvényszék újonnan kinevezett elnöke, *Tóth Dezső*, szombaton e hó 4-én teszi le a teljes ülés előtt a hivatali esküt és foglalja el hivatalát.

A teljes ülést, amelyen a helybeli bírák, ügyészek ügyvédek teljes számban, a sárospataki és szerencsi járásbírók pedig kiküldötteik útján vettek részt, 11 órakor nyitotta meg *Kaltenbach Rezső* tanácselnök, aki elsőbbséget a kinevezési okiratokat ismertette. Ennek meghallgatása után küldöttek ment az új elnökért, hogy a hivatali eskü letételére meghívja.

A terembe belépő *Tóth Dezső* kir. törvényszéki elnököt hatalmas taps és éljenzés fogadta, akit mélyen megható a szeretetnek ilyen előlegezett megnyilatkozása.

Az eskü letétele után *Kaltenbach Rezső* üdvözölte szívből fakadt őszinte szavakkal, a hivatalába lépő új elnököt, aki mély emberi érzelmekkel átszótt beszédben köszönte meg az üdvözlést.

Tóth Dezső székfoglalóját a megértés, a szeretet hangoztatása jellemezte, azok az emberi erények, amelyek *Tóth Dezső* kir. törvényszéki elnök személyét és bírói működését korábbi állomáshelyén, Miskolcon oly rokonszenvesé tették és ami érthetővé tette — azok előtt, akik *Tóth Dezsőt* nem ismerték — azt az általános sajnálkozást, mely Miskolcra való távozását kísérte.

A teljes ülés után az ügyvédi kar tisztelgett az új elnök előtt.

Itt *dr. Haas Bertalan* köszöntötte *Tóth Dezsőt*, nemcsak mint a kiváló bírót, igaz embert, hanem azt az egyént akinek karrierje innen e városból lendült felfelé.

Tóth Dezső baráti viszonylásza után az ügyvédi kar még hosszu ideig együttmaradt az új elnökkel, aki közvetlen beszélgetésben emlékezett vissza sok régi ismerőse és barátja körében, a korábban városunkban eltöltött kellemes és öröklő emlékezeses időkre. (rk)

— **Kitüntetés.** A kormányzó a Magyar Vöröskereszt-Egylet céljának előmozdítása érdekében kifejtett különösen buzgó tevékenységével szerzett érdemei elismerésül, megengedte, hogy elismerését tudtul adják *Mattyasovszky Kálmán* vármegyei másodfőjegyzőnek, a sátoraljaujhelyi Vöröskereszt fiókegylet elnökének. A magas kitüntetés, mely városunk társadalmának népszerű és minden jótékony akcióban és a sportéletben is tevékeny részt vevő tagját érte széles körben keltett örömet.

Arany János költészete

Novák Sándor sárospataki főgimnáziumi tanár előadása a Zemplénvármegyei Kazinczy-Kör január 14-iki emlékünnepélyén.

II.

Megjelenik élete illusztrációi között a várostrom is, amikor a szabadságharc alatt, mint nemzetőr, Aradnál vitézkedik, ahol saját szavait idézve „győzni nem, de halni volt esély”. Közben máról-holnapra arra ébred föl, hogy Magyarország egyik leghíresebb embere, Toldi-já szenzációs feltűnést kelt, megszerzi számára kora legnagyobb költőjének: Petőfinek barátságát s a hírborostyánját, amelyet neki egyszerre egész koszoruként kell adni. De már akkor Észak árnyai hozzák dicsőségese époszuk számára a tragikus megoldást: a Golgotákat és a legsötétebb Világost. A nemzeti élet teljese elborul, az ő kenyértelen sorsa azonban lassan derül: megválasztják a nagykőrösi gimnázium irodalom-tanárának. Az alföldi ház kis dolgozó szobájába hősök, bűnösök, a lelkiismeret lelki-betegei járnak: a balladák felejthetetlen alakjai, a Kund Abigélek, a velszi bárdok és a Szondi két apródja. Benyit hozzá a sírját ásó Toldi is, hogy a Toldi estéjéből feltámadva, legnagyobb romantikus époszukban: az utoljára készült „Toldi szerelmében” lépjen át a halhatatlanságba.

Ujra változik a film. Pesten az Akadémia titkári szobájában vagyunk: Arany szépirodalmi lapot szerkeszt az egész életét jellemző pedantériával, nagy szellemeket bűvöl le: a hun-világbirodalom Attiláját, fényes udvarával, a sorskerék kéréshetetlen gördülésével, a Buda halálában, ez éposznak álcázott tragédiában. De már ekkor, mint Shakespeare Prosperója, bucsuzkodik a világtól, a költészet varázspálcájától. Annak a nagy szellemnek, ki a legnagyobb művészi kincset adta nemzetének, most már csak az a szerény vágya van, hogy falujában egy kis házat építhessen, ahol tisztességgel nyugodalomban készülhessen a legnagyobb számadásra. De álma nem teljesült. Mint Nesszus-inget hordja a hivatal lélekölő igáját s harcolja felejthetetlen barátja: Petőfi és imádott leányának: Juliskának elvesztésével éjszakába borult életét. Óh, hányszor jelenik meg előtte ez a két drága árnyék, hogy szellem ujjakkal igazítsanak egy-egy vonást az emlékezet halványodó rajzán. Ő, aki élő fejfája volt minden elköltözött kedvesének, joggal mondhatta magáról: „Az én fájdalmaim az idővel csak mélyülnek.”

Lelkiségeinek egyik kommentárja ez a nagy érzékenység, az évekkal egyre mélyebbre evesedő fájdalom. A köztudatban úgy van elterjedve,

hogy a Petőfi élete a legszenvedelmesebb valamennyi költőnké között, holott Petőfi életének összes fájdalmai nem érnek föl Arany János egy heti önmarcangolásával. Petőfi tetőtől-talpig férfias lélek, akinek küzdelem a levegője, őt a hajók nem törlik, de edzik, az ellenállás csak akarátát célozza, dacosságát erősíti. Az ilyen ember tele van aktivitással, az ilyen idegrendszer az életenergia szikrázó akkumulátora. Boldogok a cselekvő emberek, mert nekik adatott meg a hit önmagukban és a jövőben, övék az élet megszinesítő áldása: az optimizmus. Az ilyen lelkek nem sokat törődnek a multtal, a jelenben is a jövőben élnek s egész környezetükre sugárik belőlük a bizalom. Az agilis emberek gazdag benső világ nélkül is el tudnak lenni, ha istenhitük véletlenül megfogyatkozna, könnyen tudnak alkotni maguknak új isteneket, hitet a politika művészetében, mint Napoleon, hitet az értelem mindent meglátó erejében, mint Goethe, az egyéniség korlátlanágában, mint Nietzsche, a fejlődésben mint Darwin, a népfenségben és világszabadságban, mint Petőfi. Csak hogy az energiától duzzadó lélek, ha — zseni, sohasem tagadja meg a legfőbb energia központot: a gondviselést; az ilyen gondolkodás a világot egy fenséges igazságszolgáltatásnak fogja fel, ez a tudat fűti tevékenységüket s magyarázza bizakodó derűjüket, örök fiatalságukat. Mennyivel más természet az Aranyé.

Akiben tulerős a szemlélődő hajlam, az a viszonyokat, a világot nem megváltoztatni, hanem megérteni akarja. Az ilyen elme irtózik a döntéstől, a cselekedettől, a tapsoktól, a közélettől, inkább visszahúzódik önmagába, ahol ő maga a souverén, az egyeduralkodó, szereplő és közönség egyszemélyben. A belső életet élő emberekben legtöbbször tartózkodás, bátoratlanság, tulzott szerénység és tulzott érzékenység fejlődik ki, bántja őket „a boru is, a derű is, az édes és keserű is, mint a szegény beteget”, ahogy Arany mondja magáról.

„Arany Jánosnak legnagyobb el-lensége Arany János” — írja egy irodalmi arcképében Jókai — mert ha az ember azt kérde tőle, mit irsz most János? mindig az a felelet rá: „Nem irok én semmit, nem tudok én már semmit, nem érek én már semmit, — s ugyanakkor remekművek érnek a fejében. Arany János annyira szerény volt, hogy bántotta, ha lapjánál a szedőgyerek megelőzte a köszönésben. A hangjában is volt valami siránkozó moduláció. Az ilyen emberek számkivetettjei a jelennek, a környezetnek, a jövőre csak aggodalommal tudnak gondolni, gyönyörűséget csak a multban, az emlékezésben találnak.

(Folyt. köv.)

Saujhely m város polgármesterétől. 1603—1933. sz.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező és határában fekvő Veresföld erdő részben kijelölt 824 db. tővön álló tölgy műfára — mely hivatalos becslés szerint — 262 m.³-et tesz ki, valamint a kitermeléskor nyrendő 96 ürm.³ hasáb, 166 ürm.³ dorong és 128 méter galy tűzifára 1933 évi február hó 23. napján d. e. 10 órakor Sátoraljaujhely városnál a városháza I. em. 6. számú hivatali helyiségében zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árlejtést tartok. **Kikiáltási ár 5000 P azaz ötezer arany.** Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, vagyis 500 azaz ötszáz ap.

Az árverési és szerződési feltételek hivatalom irattárában és a saujhelyi m. kir. erdőhivatalnál megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

Az írásbeli ajánlatokat a szóbeli árverés kezdete előtt hivatalom iktatójánál 1933 február hó 23-án reggel 9 óráig kell benyújtani.

Sátoraljaujhely, 1933 febr. 7-én.
Dr. Orbán sk. polgármester.

H I R E K.

— **Báró Waldbott Kelemen a Nemzeti Bank főtanácsában.** A Magyar Nemzeti Bank, *dr. Popovics Sándor* elnöke alatt hétfőn megtartott közgyűlése, *Waldbott Kelemen báró* tolcsvai nagybirtokost főtanácsai póttagul választotta.

— **A vármegye Apponyi temetésén.** Zemplén vármegye törvényhatóságát gr. Apponyi Albert temetésén *Bernáth Aladár* alispán képviseli és a koporsóra koszorút helyez.

— **Hivatali felfüggesztés.** *Bernáth Aladár* Zemplénvármegye alispánja *dr. Csaplaky Lipót*ot, Sátoraljaujhely megyei város árvaszéki ülnökét az ellene folyamatban lévő büntető eljárásra való tekintettel, hivatali állásától felfüggesztette.

— **Orvosavatás.** A debreceni Tisza István Tudománytem tanácsa az elmúlt napokban avatta orvosá *luskodi és vajai Vay Évát*, Vayné szentmihályi Szentmihályi Anna helybeli urhölgy nagyképzettségű leányát.

— **A Zemplénvármegyei Nemzeti Kaszinó hatodik kulturdelutánját** folyó hó 18-án délután fél 6 órai kezdettel rendezi meg. Előadást tart „Kivezető ut a mai sulyos pénzügyi és gazdasági helyzetből” címmel *dr. Szemere Béla* a Fehér Kereszt Orsz. Lelenház Egyesület főorvosa. Műsoron van ezenkívül Haydn Op. 74 kvartettjének fináléja, a Sátoraljaujhelyi Kamarazene társaság előadásában. A belépés ingyenes. Vendégeket a Kaszinó szívesen lát.

— **A bodroghalomi bíró elégtétele.** A két év előtti bodroghalomi községi bíróválasztás ellen, melyen *vitéz Zádor János* került a bírói székbe, több bodroghalomi lakos felebbezést nyújtott be az alispánhoz, melyben sulyos vádakkal illették a megválasztott bírót, aki ezekért a felebbezőket hatóság előtti rágalmazásért bíróság előtt vonta felelősségre. A f. hó 8-án a sárospataki járásbíró előtt lefolytatott bizonyítás nem sikerülvén, a kir. járásbíró hatóság előtti rágalmazásért I. rendű vádlottat 100 P pénzbüntetésre, vádlott társait 10—10 P pénzbüntetésre ítélte.

— **A Szociális Misszótársulat estélye** gróf Apponyi Albert közbejött halála miatt, e hó 18-án lesz megtartva.

— **A Turista Egylet műsoros estélye**, amint a műsorból és a nagy érdeklődésből már előzetesen is megállapítható volt, a legteljesebb siker jegyében zajlott le. Minden egyes műsorszámot elismerő taps kísért és a bevételből jutott bőven az egyesület nemes céljaira is. Az estély létrehozásának érdeme a Turista Egylet elnökéé, *dr. Oláh Istváné*. A nívós műsorban *dr. Chudovszky Mór* udvari tanácsos ötletes megnyitó beszéddel, *dr. Massány Ernő* főmeteorológus nagyértékű tudományos előadással, az ujhelyi műkedvelők elitje: *dr. Pintér Viktorné, dr. Pintér Viktor, Hanzély István, Nyomárkay István, Gecsei István, Czékus Miklós* egy Vadnay-bohózat pompás színrehozatalával, *Mester Dezső, dr. Mester István, H. Bathó Béla* és *Siposs József* összevágó ének, *Haas Imre, Haas Tamás, Halmos Jolán, Pavlovics Zoltán* kifogástalan zeneszámokkal és *dr. Novák József* szellemes aktuális strófiákkal szerepeltek.

A régi világhírű magyar gyártmány
Ziszaujlaki bajuszpedrő
mindenütt kapható!

Választás Sátoraljaujhelyen

Az új képviselőtestületi tagok

Sátoraljaujhely megyei város képviselőtestületéből sorshuzás útján kilépett tagok helyére, vasárnap e hó 5-én választott új tagokat a város szavazásra jogosult közönsége.

A választást nem kísérte különösen nagy érdeklődés, mert a 4335 ujhelyi választópolgárnak csak mintegy 32,5 százaléka — összesen 1399 egyén — szavazott le.

A részletes eredmény a következő:

I. kerület. Rendes tagok: *Ladányi Miklós* és *Hönsch Dezső*; póttagok: *Ruzsinszki István* és *Schmidt Lajos*.

II. kerület. Rendes tagok: *dr. Adriányi Béla, Kuharik Gy. Kálmán* és *Payer Ferenc*; póttagok: *vitész Zombory A. József* és *vitész Hollos Géza*.

III. kerület. Rendes tagok: *Kiss Ernő* és *iff. Pálóczy Bertalan*; póttagok: *dr. Barna Géza* és *Weisz Benő*.

IV. kerület. Rendes tagok: *Szeszlér Ödön, dr. Oláh István* és *Róth Sámuel*; póttagok: *dr. Csontos Ödön* és *dr. Grosz Miklós*.

V. kerület. Rendes tagok: *Damjanovits Ágoston* és *dr. Dubay István*; póttagok: *Vilkovszky Kálmán* és *Dubay Jenő*.

VI. kerület. Rendes tagok: *dr. Neuhauser Frigyes, Réz Gyula* és *Poós József*; póttagok: *Abelsberg József* és *Bokor Antal*.

— **Revíziós est.** A sátoraljaujhelyi Református Leányegyesület, mely *Polányi Lajosné* agilis elnöksége alatt áll, pompás műsorú revíziós estét rendezett a ref. egyház tanácstermében. Az estély a Himnusz eléneklésével kezdődött, majd *Halász Károly* s. lelkész mondott megható imát a revízió sikeréért. A nagyszerű összeállítású műsorban szerepelt még *Páles Joli, Horváth Melinda, Mocznik Sárka, a Mester-énekkvartett, Nagy Barna* s. lelkész, *Siposs Joli, Karakó Ica* és *Báthy Zsófia, Balogh Zoli, Bátkay László, Szilvassy Sándor*, ez utóbbiak *Pásztor József* egyfelvonásosában. A revízió és az irredentizmus egymáshoz való viszonyáról *Józsa Imre* keresk. isk. tanár tartott értékes előadást. *Szeszlér Ödön* a táncszámok zongorakíséretét látta el tökéletesen. A táncok betanításának dícséretes munkáját *Gaal Lászlóné* végezte. Az énekszámokat pedig *Siposs József és fia* kísérték zongorán, illetve hegedűn.

— **Olcsó tankönyvek.** *Hóman Bálint* kultuszminiszter a tankönyvek árának nagymérvű leszállítását léptette életbe. Az öt éves tankönyvváltoztatási tilalom érvényben marad. Ellenben a kiadók forgalomba hozhatják az 1933—34-es tanévben a már addig is forgalomba volt díszesebb kiadású tankönyveket, de ezek mellett kötelezve vannak tartalmilag teljesen egyenértékű, olcsóbb fajtájú tankönyvek kiadására. Hogy ez számszerűleg mit jelent, azt az alábbi összehasonlítás világosan mutatja. 1926—1930. között 15 P volt az elemi iskola négy osztályában használt tankönyvek ára. Ebben az évben leszállt 12:40 P-re, az új megállapodás értelmében pedig az 1933—34. tanévben az elemi iskola négy osztályában szükséges összes tankönyvek megkaphatók 6:26 pengőért.

— **Jackie Coganne utódja akadt.** Éveken keresztül kerestek a hollywoodi rendezők és producerek megfelelő utódot Jackie Cogannek a kis gyermekszínésznek, akinél népszerűbb sztár talán nem is volt még. Most végre meg is találták a méltó utódot, Jackie Cooper személyében. Ez a kis gyermekszínész Jackie Cogan fénykorára, a Kölyök idejére emlékeztet, bájos kedves, de játéktechnikája és tudása fejlettebb, mint Jackie Cogané volt és ezenkívül nagyszerűen beszél a mikrofon előtt. Első nagy filmje az „Ófelsége a Gyermekek!” című dráma, amelyben Wallace Beery a partnere. Ez a film világszerte olyan sikert aratott, hogy premierje után Jackie Coopert a Metro-Goldwyn gyár, heti 1200 dolláros sztárgázsival két esztendőre szerződtette. Az Ófelsége a Gyermekek! Budapesten minden moziban zsúfolt házak előtt került bemutásra.

— **Az influenza Sátoraljaujhelyen.** A háború utáni idők divatos betegsége városunkat sem kerülte el. Alig van ház, amelyik egy-két influenzás beteggel el ne dicsekedhetne. Szerencsére a járvány könnyű lefolyású, ami azonban nem jelenti azt, hogy a lakosság ne éljen a közismert óvrendszabályokkal, amelyeknek legelseje, hogy influenzás beteget ne látogasson.

KÖNYVISMERTETÉS

„Limanowa magyar győzelem”
Molnár Dezső ny. altábornagy könyve.

December 11-én volt 18 éve, hogy világraszóló döntő győzelmet aratott a már-már eltiprással fenyegető orosz „Gőzhenger” felett a Kassai VI. hadtest, 39. honvéd „Előre” hadosztály és a 10. huszár hadosztály csapatainak világraszóló vitézsége.

Péterfalvi Molnár Dezső ny. altábornagy, ki a limanowai csatában a 39. honvéd hadosztály egyik dandárával a nagy döntést előidézte: „Limanowa magyar győzelem” címen rendkívül nagy tudással, szakértelemmel és részletességgel kidolgozott s kitűnő vázlatokkal felszerelt nagyszabású könyvet írt, melyben a limanowai csatában résztvevő valamennyi csapatrészt, egyes osztagoknak, járőröknek s azok névszerint felsorolt parancsnokainak szerepe s tevékenysége is mesteri összeállításban van feldolgozva.

Borsod-, Heves-, Zemplén-, Gömör-, Abauj vármegyékben alig van község, melyből Limanowánál magyar hőseink ne harcoltak volna. Éppen ezért „Limanowa magyar győzelem” oly örökbecsű könyv, mely méltó arra, hogy minél szélesebb körökben elterjedjen s évente az iskolákban is tartandó limanowai emlékűnnepélyen a tanerők által is felhasználható legyen.

Szerző a könyv árát a magasabb bolti ár helyett 15 pengőben szabta meg, mely öt havi 3 pengős részletekben is fizethető. A könyv az első részlet utánvételezésénél fog a rendelőknek megküldetni.

Mivel szerző a volt miskolci 10. honvédgyalogezred Hadiözvegy és Árvaalap javára a jövedelem egy részét felajánlotta, vállaltuk ezen magyar szempontokból kiváló munka terjesztését.

Kérjük ezért a fent említett vármegyék területén lévő valamennyi községi hatóság, tan- és nevelőintézetek, kaszinók, olvasókörök, kulturális és egyéb hazafias egyesületek, könyvtárak stb. igazgatóságait, elnökségeit illetve vezetősegeit, de különösen a világháborúban a VI. hadtest, 39. honvéd hadosztály és 10. lovas hadosztály kötelékébe tartozott bajtársakat s azokat, kik a limanowai magyar győzelmet, mint ilyet értékelni tudják, hogy a könyv megrendelésével annak terjesztését s ily módon Hadiözvegy és Árvaalapunk gyarapodását is elősegíteni sziveskedjenek.

A megrendelést levelezőlapon alábbi címre kérem:

vtész Sáfrán Géza
ny. altábornagy,
a 10-es Hadiözvegy és Árvaalap
elnöke.
Miskolc, Csabai kapu 22.

Városi Mozi

Febr. 14—15-én, kedden—szerdán

Két világ szerelmese

Romantikus történet 10 hangos felv.
Főszereplő: *Lawrence Tibbett.*
Lupe Valez táncol.

Febr. 16-án, csütörtökön

A szemtelen fráter

Hangos vígjáték 9 felv.
Főszereplők: *Douglas Fairbanks*
és *Loretta Young*.

Febr. 18-19-én, szombat—vasárnap

Éjfél szerenád

Történet 10 hangos felvonásban.
Főszereplők: *Jan Kiepura* és
Magda Schneider.

Jön! Hercegnő szabója jön!

A Futor eredeti gyári áron beszerezhető
Fest Zoltán drogériájában
Sátoraljaujhely.

TÖRKÖLYFŐZŐ SZÖVETKEZET RUM ÉS LIKÖRGYÁR SÁROSPATAK.

Mindennemű égetett szeszes ital leg-
olcsóbb beszerzési forrása.

Kiszolgálás nagyban
és kicsinyben.

Gyártmányai:

Rum,
likörök,
cseresznye, barack,
szilva, törköly és egyéb pálinkák.